

Oppsummering av 'Gruppearbeid' 05.11.19

Gruppe A: Kommunikasjon og formidling av informasjon i FAU

22 kursdeltakere og tre ressurspersoner fra Oslo KFU deltok.

Klasselister og kommunikasjonsplattformer

- En erfaring med disse listene var at når de ble delt ut på foreldremøtene, så skrev de aller fleste foreldre ned sine e-post adresser.
- Skjema fra skolen som omhandlet bilder osv. tatt i skoletiden underskrives av foreldre hvert år. Her kunne også e-postadresse til foreldrene vært med som en naturlig del på samme formular.
- Holmlia: Formelle lister fra skolen var problematiske og tok lang tid å få ut av systemet, men når listene først var ute kunne de til gjengjeld brukes temmelig fritt.
- E-post listene tar lang tid å få utarbeidet etter de første foreldremøtene.
- FB brukes med fordel av enkelte uten at dette oppleves som en endelig og god løsning.
- Enkelte ønsker ikke være på FB og det gir ekstra håndtering via andre medier (SMS, Whatsup, spond, eller e-post)
- GDPR gjør bl.a. e-post lister til skoleforeldre til et nasjonalt anliggende. Er offentlighetsloven til hinder for, eller en pådriver for, informasjon fra FAU'ene?
- Nå finnes det ulike måter å håndtere e-postadresseproblematikken. Noen skoler hekker det på FAUs behov og innhenter samtykke fra foreldre ut ifra det, andre skoler hekker det på samtykke fra foreldre på lik linje som fotografering, tredje gruppe får skolen til å sende ut ting via skolemelding. Dette betyr at de nye retningslinjene blir praktisert ulikt. Alle ble oppfordret til å bruke skolegruppemøtene til å adressere utfordringene knyttet til dette.

Oslo KFU er en pådriver for å få til gode ordninger når det gjelder foreldrelistene (e-postlister/klasselister). Selv om dette kan oppfattes som et nasjonalt problem, er det viktig å være på og ikke la dette ligge og flyte. Utdanningsetaten (UDE) trenger et pådriv for å komme opp med gode løsninger for at kommunikasjon mellom foreldre/FAU kan foregå på en trygg og ensartet måte. Dette er tema områdedirektørene er bedt om å svare ut på kommende skolegruppemøtet i november. *Oslo KFU* har bedt om at det da redegjøres for ønsket praksis. Oppfordrer FAU-lederne til å delta i møtet og stille spørsmål til tema for å bidra til å belyse utfordringene manglende klasselister skaper.

Skolemelding brukes. Oppfattes som et brukbart system.

- En erfaring: Det holder ikke i dag med kun EN kommunikasjonsplattform. Man trenger faktisk 3-4 ulike (ref. pkt. over..)
- Kan FAU bruke Skolemelding (etter avtale med skolen?) Refstad skole får bruke skolemelding.
- Kan It's Learning brukes til foreldrekommunikasjon?
- Hvordan kan mangel på egnede kommunikasjonsplattformer være til hinder for godt FAU arbeid? (Eksempler?)
- De fleste FAUer bruker ulike kommunikasjonskanaler for å nå foreldre med info. Alt fra e-poster, Facebook-grupper, hjemmesider, spond, skolemelding, Showbie-mappe, podkast og nyhetsbrev. Det ble etterlyst en mer moderne måte å gjøre dette på, en egen app el. utvidelse av allerede eksisterende apper/systemer som skolen bruker, og at *Oslo KFU*

skulle formidle dette videre til UDE og politikere. Noen ønsket også å prøve ut fysisk tilstedeværelse, for eks. i åpningstiden på AKS.

Annen foreldrekommunikasjon

- Høybråten: Ta en titt på hjemmesiden til Høybråten FAU. Noe å lære? Men, hvordan få foreldre til å oppsøke hjemmesider for å søke/få info?
- Refstad: Podcast fra elevene er forsøkt. Noe å tenke på for FAU også?
- Samarbeid med rektor for å gjøre skolen til et utstillingsvindu. Også med tanke på kommunikasjon!
- Vestli skole: lager nyhetsbrev med sponsormidler fra aktører i nærmiljøet.
- Bjørndal skole: inviterer nærmiljøet til å ha aktivitet på skolen, både utenom og i skoletiden.
- Randselpost oppleves som en tilfeldig informasjonskanal. Fremdeles noe bruk av denne type info.
- Haugerud: Nyankomne foreldre: Hvordan informere/ta imot? **Språk som barriere for å nå ut til foresatte/ bruk av tolker osv. Erfaringer? Dette tas med som spørsmål til drøftelse i grupper for kommende skolegruppemøte i A og B.**
- Digitalisering generelt: Det hele kan oppfattes som et eksperiment på barna uten at man helt forstår konsekvensene. (Ref. press ang. mote, merker, utsyr osv.) Kan for enkelte oppleves skremmende. Hvor er (finnes) de virkelig gode erfaringene? Ikke alle er fornøyde med den digitaliseringen som skjer av skolene og undervisningen. Dette er et stort tema som bør adresseres på skolegruppemøter, foreldrekonferansen eller temamøter. Det som ble tatt opp av utfordringer er hvem som har rettigheter til elevenes arbeid, tilgang til elevenes områder, merkebranding osv.
- Det ble også stilt spørsmål om referatene og dokumentene som FAU lager er offentlige dokumenter, altså at vi er underlagt offentlighetsloven. Svaret på dette er ja. Referatene er offentlige dokumenter og skal være tilgjengelig for alle foreldre og foresatte ved skolen.

Åpne skoler

- Uranienborg: Skolen stenger kl. 1630. Hvordan få **åpnet skolen på kveldstid**? Trenger tilsynsvakt. Flerbrukshall heller ikke tilgjengelig. En viktig FAU sak!
- Fyrstikkalléen stenger i helgene. Hvordan klare å holde åpent? (tilsynsvakt/bevilgninger?)
- Det ble også tatt opp at noen skoler ikke ønsker å spre informasjon fra idrettslag i nærheten. Det er stor forskjell på skoler i Oslo, noen ønsker frivilligheten inn i både AKS tid og åpner gymsalen for lokale idrettslag, mens andre stenger skolen kl.16.30/20, og ikke har tilsynsvakt en gang. Dette er nok imot politikernes ønske om å ha åpne skoler på ettermiddager/kvelder og helger.

Oslo KFU jobber for åpne skoler på kveldstid. Som trygge arenaer for elever! Dette har vært oppe som tema tidligere og da svart ut. Byrådens uttalte strategi er å gjøre skolene til en sterkere samfunnsaktør og ved behov nærmiljøsentre for aktiviteter levert av flere aktører, både i og utenfor skoletid. Trygge og varme ungdomsskoler-prosjektet innvilger tilleggsmidler til skoler som viser til nærmiljø samarbeid sammen med skolen. Alle ungdomsskoler skal ha muligheten til å søke penger og ressurser når de inkluderes i prosjektet fra oppstart skoleår 2020/21. Her finner man informasjon om prosjekt *Meråpne skoler* og aktuelle kontaktpersoner:

<https://www.oslo.kommune.no/natur-kultur-og-fritid/lokaler-og-uteomrader-til-lan-og-leie/lan-og-leie-skolelokaler/prosjekt-merapen-skole/#gref>.

Oslo KFU har også spilt inn ulike hensyn som bør tas, som tydelig ansvarsfordeling og at store egenandeler ikke må stå i veien for frivilliges engasjement.

Gruppe B: Struktur og praktisk organisering av FAU

21 kursdeltakere og to ressurspersoner fra Oslo KFU deltok.

Struktur på arbeidet

- Vedtekterer nødvendig, dersom FAU skal registrere seg i Enhetsregisteret. Eksempler på hvordan disse kan se ut finnes på <http://oslokf.no/nyttige-lenker/>.
- Årshjul
- Handlingsplan. *Oslo KFU* har en slik [plan](#), men det enkelte FAU kan ha en mindre omfattende handlingsplan som er tilpasset egen skole.

Ha mål med FAU arbeidet

- Være ærlig på det man får til og det man ikke får til. Informere om hvordan FAU jobber og hvordan det ligger an. Det hjelper ikke å ønske – må skape.

Organisering

Hvordan FAU skal organisere seg avhenger av størrelsen på skolen, hva er behovene, hva fungerer her og hva fungerer ikke. Tips til organisering finnes [her](#) og i brosjyren '[Innføring i FAU-arbeid](#)'.

Økonomistruktur

- Forvalte pengene på en riktig måte. Pengene er elevenes, ikke skolens.
- FAU skal bidra, ikke drive skolen.
- Storforeldremøte: Hvordan disponere penger?
- Det som er relevant, praksis mm.

Hvor mange FAU møter er det vanlig å ha?

Eksempler:

- 8 ordinære møter, i tillegg jobber arbeidsgruppene.
- Starter med ordinært møte, rektor møter, deretter fortsetter møtet som arbeidsgruppemøter.
- Hvor mange møter avhenger av årshjul/handlingsplan og arbeidsgrupper.

Er rektor med på alle møter, og er rektor med på hele møtet?

- Som regel er rektor invitert til en del av møtet, noen ganger er rektor med hele møtet.
- Tips: utfordre rektor på forhånd, slik at han/hun vet hva som skal diskuteres.

Fordeler med FAU: ingen begrensing

Ulempe: ingen fasit på hva som er riktig. Hente erfaringer og prøve det ut.

Leder/nestleder, skal disse være representant for hver sin klasse eller ikke?

- En fordel kan være at de ikke trenger å være opptatt av klassen sin i tillegg *Oslo KFU* er opptatt av kontinuitet. Det vil si at det er lurt med overlapping av representanter, at ikke alle byttes ut hvert år.

Gjennomføring av valg av styret

- Det anbefales at det gjøres før sommeren. Da er alt klart til etter ferien. FAU kan starte rett opp når skolen starter.
- Det er en fordel om FAU-leder er en som har hatt barn på skolen minst ett år, som kjenner skolen mm.
- Hva med resten av FAU?
  - Det anbefales at valg av representanter gjøres før sommeren. 1. trinn og 8.t rinn er vanskeligere, da man ikke vet klasseinndelingen på forhånd. Disse velges derfor på høsten.

Referat fra FAU møtene

De skal legges ut på hjemmesiden.

Hvordan praktiseres dette?

- Noen sender på epost til alle.
- Skolen sender ut på skolemelding – da når de ut til alle foresatte.
- FAU-representanter bør sende ut til klassen de er representant for.

Skal referatet godkjennes av rektor før det sendes ut?

- Best mulig relasjon til rektor, anbefaler å sende både agenda og referat. Det er bra om skolen håndterer personvern dersom det står noe i referatet som ikke skal sendes ut.
- Sett frist for tilbakemeldinger. Dersom FAU og rektor er uenige om en sak i referatet bør det stå i referatet. FAU har forrang.
- Referentrollen rullerer. Noe som fører til ulik struktur og innhold på referatene.
- Anbefales å ha fast referent.

Hvordan organisere FAU arbeidet

- Strukturere FAU sin handlingsplan/aktiviteter med skolens årshjul.
- Hvordan kan FAU tilrettelegge aktiviteter som sammenfaller med skolens plan?
  - Se på skolens handlingsplan, trekke frem viktige punkter og lage en egen handlingsplan for FAU ut ifra de viktige punktene som de trekker ut.
  - Handlingsplanen skal finnes på skolens hjemmeside.

Eksterne foredragsholdere: har Oslo KFU en innspillsliste?

- Redd Barna
- Bydelen har gode tilbud
- SaLTo koordinatører
- Helsepsykepleier
- Elevrådet
- Idrettslag/Frivillige lag

FAU kan med fordel trekk inn lokale krefter fra nærmiljøet i sitt arbeid.

Hvordan møtes i FAU?

- FAU-styret møtes, ikke hele FAU. Kommuniserer kun digitalt med resten av FAU.
- Anbefales at FAU møtes fysisk:

- Bygger nettverk
- Forpliktende samarbeid
- Har møter hvor hele FAU deltar med rektor innledningsvis, deretter gruppemøter/arbeidsgrupper.

Tips:

- Bruke en del av FAU-møtet til gruppemøter/arbeidsmøter. Da er alle samlet.
- Invitere til møte med spesifikke mål.
- Få gjerne info fra ledelsen.

Hva om det ikke er noe aktivitet imellom møtene, og lite aktivitet på møtene?

Vi må huske på at dette er frivillighet, så det kan skje. Derfor er det gunstig å bli enige om tidsfrister, slik at alle parter vet hva de bør forholde seg til.

Hva om FAU ikke fungerer?

Er rektor klageinstans?

- Gå alltid til rektor først uansett. Hvis det ikke blir løsning gå til områdedirektøren. Da kan områdedirektøren ta tak for å finne løsning.
- Fasilitering for at FAU skal fungere må komme fra skolen.

Hvor lenge sitter FAU-representanter og styrerepresentanter?

2 år i styret er vanlig for å få kontinuitet. men det varierer. Flere har nye FAU-representanter hvert år. Anbefales at hele styret ikke velges samtidig for å sikre kontinuitet.

Klasselister – ulik praksis. *Oslo KFU* har spilt inn til UDE.

Gruppe C: FAUs samarbeidsorganer

22 kursdeltakere og tre ressurspersoner fra Oslo KFU deltok.

Attia fra *Oslo KFU* innledet med å forklare at [skolemiljøutvalget](#) (SMU) er samarbeidsorgan om skolens psykososiale miljø. Skolemiljøutvalget har rett til å uttale seg i alle saker som gjelder skolemiljøet, jf. [Opplæringsloven](#) kapittel 9a.

Det ble stilt spørsmålet om en skole må ha et SMU, noen FAU er usikre på hva SMU gjør og om de trenger det, SMU er pålagt gjennom [opplæringsloven](#), §11-1a. Er oppgavene dels overlappende med FAU? Hva er forskjellen mellom SMU og FAU? Hva får en gjort på møter i SMU som man ikke får gjort gjennom FAU?

Det ble poengtert at det er viktig med oppgavefordeling, klare linjer og strukturer mellom de ulike organene. Videre er det en god idé/viktig med et årshjul for god organisering av tidspunkter og oppgaver i et FAU.

FAU sender saker til SMU for videre behandling, slik at FAU kan fokusere på viktige diskusjoner. Uklart hvor grensen går? Hva er typiske SMU-saker? Det ble her nevnt som

eksempler dypdykk i resultat fra elevundersøkelse, eventuelle utfordringer med mobbing, lage strategier for anskaffelse/bruk av skolehager.

FAU kan skrive en liste av saker og fordele mellom FAU og SMU. SMU har mandat til å ta avgjørelser i saker. I SMU er det viktig at engasjerte foreldre har lyst å være med. Gjerne med overlappende representasjon i FAU, for det gjør informasjonsflyten lettere. Likevel er det viktig å påpeke at foreldre i SMU IKKE trenger å sitte i FAU også.

Driftsstyret (DS): En DS-(foreldre)representant kan etterspørre referat fra rektor fra SMU møter. SMU referater blir offentliggjort.

DS representanter har mye å sette seg inn i. Ofte har (nye) foreldrerepresentanter ikke forutsetning til å vite nok om arbeidet i DS, eller for dypt i detalj en skal gå. Det er derfor et problem når DS-representanter ikke får opplæring og tiltrer på et kritisk tidspunkt (like for skolebudsjett vedtas ved DS). Ansvaret for opplæring ligger på Utdanningsetaten (UDE) som har delegert dette til rektorene. *Oslo KFU* har bedt UDE om kurs i styrearbeid (innføringskurs som varer en dag).

Det er vanlig at elev- og foreldrerepresentanter utgjør en overvekt av medlemmer, og at DS-leder er en forelder. Rektor er sekretær. DS-leder deltar i f.eks. i rektorintervjuer.

Oppgaver er blant annet å lese og påvirke skolens strategiske plan. Den må bli lagt frem for FAU, slik at foreldre kan komme med innspill. FAUs medvirkning/påvirkning kan skje via DS.

Det er mulig å legge temaer som angår DS (f.eks. elevundersøkelse, strategisk plan, budsjett) inn i FAU årshjul.

DS-referater går til UDE. DS er overordnet skoleledelsen.

SMU er viktig for et velfungerende skolemiljø. SMU kan behandle saker for DS.

Det er fint å ha FAU-representanter med i DS. Det kan være gunstig å ha overlappende representasjon i alle tre organer (FAU, SMU, DS) for å sikre god kommunikasjon, men det er ingen nødvendighet. Det står fritt opp til den enkelte foreldregruppe å velge sin organisering her, men det skal velges foreldrerepresentanter til både SMU og DS.

Oppsummering av 'Spørretimen' 05.11.19

Hvor melder man fra om avvik? Som i et FAU som ikke virker?

Ta kontakt med skoleleder, melder inn avviket og så er det skoleleder er det som skal behandle det. Så enkelt, så vanskelig. Dersom skoleleder ikke responderer, så går vi tjenestevei. Da kan avviket løftes til nivået over, nemlig områdedirektøren. Som FAU skal man ikke være for tålmodig med skoleleder, dersom denne ikke tar ansvar for å FAU til å fungere.

Og hva kan være avvik? Eksempelvis at ingen vil være leder. Skoleleder har ansvar for å til rette legge for at foreldre skal ha lyst til å være med å bidra.

Et annet eksempel er at FAUs vedtekter er uklare, noe som gjør det vanskelig å foreta eventuelle eller nødvendige endringer dersom skoleleder ikke fasiliteter FAU. Da er det også mulig for deg og ditt FAU å komme på skolegruppemøtene, treffe andre FAU og diskutere spørsmål med andre FAU. Skolegruppemøtene er en super arena hvor FAUene kan snakke sammen.

Hvor kan foreldrerepresentantene i DS bli koplet på for å finne sin plass i DS?

Utdanningsetaten har ansvar for å lære opp DS-representanter. Dersom en forelder er både FAU-rep og DS-rep, kan Oslo KFU gi innspill og opplæring til DS-representanten gjennom kurs og skolegruppemøter.

I dag er rektor ansvarlig for å holde en opplæring for DS-representantene. Det er et ferdig lysbilde sett som Oslo KFU har fått utarbeidet på oppdrag fra UDE. Oslo KFU har erfaring med at årshjulet for opplæring i DS bør endres, siden nye DS-representanter kastes ulært ut i viktige diskusjoner for skolen.

Hvilke lover refererer vi til når vi sier at 'skoleleder har ansvar for...'?

Et godt samarbeid mellom skole og hjem er en viktig ressurs for skolen og er nedfelt i opplæringsloven, paragraf 11. Det er skolens ansvar å legge til rette for dette [samarbeidet](#) og informere om hvilke muligheter og forventninger skolen har til samarbeidet, samt etterspørre behov, forventninger og ønsker foreldrene har.

Slipper FAU skatt på penger de tjener?

Skatteetaten har en artikkel på sine sider om skattefritak for organisasjoner, <https://www.skatteetaten.no/bedrift-og-organisasjon/rapportering-og-bransjer/bransjer-med-egne-regler/frivillige-og-ideelle-organisasjoner/skatt-for/skattefritak-for-organisasjoner/>. Slik vi forstår artikkelen, er ikke FAU skattepliktige. Det er skattekontoret som avgjør om en organisasjon er å anse som skattefri eller ikke. Ta kontakt med skattekontoret for å få vurdert spørsmålet dersom du er i tvil.

Klassekontakter vs foreldrerepresentanter - forvirrende?

Det er ikke nødvendig å skille mellom disse to rollene. Sjekk med rektor hvordan dette har vært løst ved skolen tidligere. Sjekk også ut FUGs retningslinjer om klassekontaktens rolle, <https://www.fug.no/klassekontakt.462832.no.html>.